

BERTSOEN TXOKOA

SANTUTXUKO KOPLAK¹

Itxoñotik Saratzura
nere oinak hara gura.
Itxoñoko sardua baino
hobeago dek hango ura.

Arrateko gurpila zuri
idi handien merketari.
Azeri narrue duket bi
zentzune kokotez atzefi.

Eizarreko landetan
eperra dabil kantetan.
hangoxe mutil ederrenari
kaka dario praketan.

Lausirikeko dukie
duke errenta gabie.
Aretxen ondorik ei dabilela
Belausteiko damie.

---

¹ Santutxu auzoa Markina-Xemeinen dago, *Aingeru Guardako* baselizaren inguruan, mendi-mendian. Lau kopla hauek 1980ko hamarkadan Milloiko Iñigo Manzisidor mutikoak ekarri zizkidan bere eskuz papertxo batean idatzirik. Goian hau jartzen du: *Nire birramonak kantatzen zituen bertsoak.*

**BIRIATUN GOTZON GARATE
ETA
MIXEL LEKUONAREN OMENEZ**

*Garate eta Lekuona jaunak,
maisur handiak, lagunak lagunak.*

Euskaltzale handi bi
oroitzera hona,
Gotzon Garate eta
Mixel Lekuona.

Jakinduri zabala
bizitza sakona,
hutsune nabaria
euskaldunok soma.

Gaurko gure xedeak
omena oinarri,
bakoitzaren dohainak
agerian jarri.

Ekarpen ugariak
egin Herriari,
apalak ziren zinez
eta maitagarri.

Erljio, kultura
gizarteko argi,
ekintzaile apartak
lan onak ugari.

Bizitzako gaietan
Herri-aitzindari,
euskara maite zuten
gure argizagi.

Euskara aberasteko
baserriz baserri,
etxe hauetakoei
esker eta aldarri.

Makeako atek
zabal parez pare,
harrera bikainena
ardo ta gaztae.

Biriatuko semea
Makeako ikur
"Onetik"en sortzaile
apaiz on ta samur.

Garate eta Lekuona jaunak,
maisuri handiak, lagunak lagunak.

Pilare Baraiazarra

“BETI-JAI” JUBILATUEN ELKARTEKO
OMENALDI-MEZAN

Garai batean indartsu ginen,
gaur nahiko apaldu gara,
bazirudian mundua jango
genduala eta hara:
urteen zama gainean eta
onenak emonak jada;
halan be Jaunak isuriko dau
grazia bihotzetara,
bide hau pozik egin dagigun
goian jarriz begirada.

Lehenago gorantz etorri ginen,
orain pixka bat gainbehera;
hau da bizitzak daukan legea,
haren betiko joera;
gure ondoan agertzen zara,
Jauna, Zu beti onbera,
zure laguntzaz ez da izango
hain gogorra ibilera,
hau amaitzean zure etxean
dogu betiko bilera.

Lerro txikitan bilduko dogu
egun honen dosierra,
baina denbora iheska doa,
hain dau ibili lasterra!
Martxa honetan jo behar dogu
amaierako bazterra...
Halan be hemen emon nahi dogu

oraindik nahikoa gerra:
urteetako jakituriaz
hor daukagu lan ederra.

Miresten dogu bene-benetan
zuen guztion ekintza,
horregaitik gaur bertso gozotan
zuok omentzen gabilta;
sentimendua kantu bihurtuz,
airean hegaz da hitza.
Nik gogoratu nahi neuke zuen
urteetako emaitza,
eta Jaunari agertu hemen
esker oneko otoitza.

AMONATXO BATI URTEBETETZEAN

Maiatzak agur egin baino lehen,
horra opari, lore bat;
aurretik ere bizitzan zehar
hartu dituzu zuk hainbat.
Urteak dira? Loreak dira?
Usain ona dute behintzat;
bana-banaka zure koroia
osotzen dela deritzat;
nik ere bertsoz zoriontzeko
lore hau daukat zuretzat.

JOAN ZIRENAK GOGOAN

1. A. Jazinto Agirre zenari

Nekez biltzen da lerro urritan
bizi guztiko itzala:
Amerikaren keinua jaso
zenuen gazte zinala,
Mendiolarantz ematen duen
eguzki-printza bezala;
harantz joanda bertan aurkitu
zeure misio zabala;
gero hemendik Aitarengana
bizia agortu ahala;
agur, Jazinto, Jaunak beraren
etxean jaso zaitzala.

2. Ainhoa Iregi Uriarte zenari (14. urteurrena)

Enarak iaz agur esanda
berriz dira itzuliko,
joan-etorri ibiltzen dira
izakiak zikloz ziklo;
dirudienez ez dira inoiz
galduko ez itzaliko;
esperientziak, berriz, diosku
dena dela behin-behineko:
bizia hemen sortu-itzali...
Maitasuna da betiko.

Egunak bere agur-keinuan
intziri zeru-ertzetik,
tristura-aire leun bat utzirik
bere urratsen atzetik;
halaxe joan zinen zu ere
gu bizion ametsetik,
amaitutzat jo zenuen zeure
ibilalditxo motzetik;
bistatik joan zinen, Ainhoa,
ez, ordea, bihotzetik.

Luis Baraiazarra